

Vår referens
Sofie Engström, 010-821 10 16
PRESSINFORMATION

Fakta om regeringens beslut att återinföra skyldigheten att mönstra och genomföra grundutbildning med värnplikt

Regeringens beslut om att återaktivera skyldigheten att mönstra och genomföra grundutbildning med värnplikt för att bemanna det svenska försvaret innebär att Rekryteringsmyndigheten ska kalla ungdomar till mönstring och skriva in de med bäst förutsättningar till grundutbildning med värnplikt. Regeringens beslut påverkar till att börja med alla ungdomar som är födda 1999 och fyller 18 år under 2017. För första gången kommer både killar och tjejer att bli kallade till mönstring.

Redan nu på måndag den 10 april får de första svenska ungdomarna hem inloggningsuppgifterna till beredskapsunderlaget via post. De ska sedan lämna information om sig själva via internet.

Datum för utskick av brev med inloggningsuppgifter till det digitala beredskapsunderlaget i respektive region, se bifogad lista. Då breven skickas via post ska datumen ses som ungefärliga tider.

Hur många ungdomar ska genomföra grundutbildningen med värnplikt?

För att den svenska krigsorganisationen ska kunna bemannas behöver i dagsläget 4 000 personer per år genomföra en militär grundutbildning. En del av dem kommer som tidigare att ansöka frivilligt och en del kommer i och med det nya beslutet att kallas till mönstring och skrivas in till grundutbildning med värnplikt.

Hur många ungdomar fyller 18 år under 2017?

Drygt 90 000.

Hur många av ungdomarna födda 1999 kommer att behöva mönstra?

Cirka 5 000 av dem som fyller 18 år under 2017 kallas till mönstring. Hur många som ska mönstra beror på hur många som behöver utbildas.

Hur många av de 5000 ungdomarna tas ut till värnplikt?

Cirka 1 500.

Hur hittar ni de övriga?

Försvarmakten har behov av att utbilda cirka 4000 kvinnor och män under 2018. Cirka 1 500 av dem är ungdomar födda 1999 som tas ut via beredskapsunderlaget och mönstring. Övriga 2 500 räknar Rekryteringsmyndigheten kommer från den frivilliga rekryteringen.

När ska den första värnpliktsutbildningen för ungdomarna födda 1999 genomföras?

Sommaren 2018.

Vad är Rekryteringsmyndighetens uppgift?

Rekryteringsmyndigheten administrerar beredskapsunderlaget, väljer ut och kallar till mönstring, genomför tester, undersökningar och bedömningar vid mönstringen samt skriver in lämpliga personer till grundutbildning med värnplikt.

Rekryteringsmyndigheten administrerar också ansökningar och genomför delar av antagningsprocessen till den frivilliga militära grundutbildningen.

Hur bedömer ni vilka 5000 ungdomar som ska mönstra?

De som väljs ut är de som bedöms ha bäst förutsättningar att klara en grundutbildning med värnplikt. Fysiska förutsättningar, motivation och inställning till grundutbildning med värnplikt är faktorer som påverkar bedömningen.

Hur bedömer ni under mönstringen vilka som passar att skrivas in till en grundutbildning med värnplikt?

Mönstringen består av olika tester, undersökningar och bedömningar som man gör på plats hos oss. Om man uppfyller kraven och om det finns en lämplig utbildningsplats kan man bli inskriven till grundutbildning med värnplikt.

Mönstringen börjar som regel med teoretiska prov och fortsätter sedan med fysiska tester, medicinska undersökningar och samtal med psykolog. I slutet av mönstringen får man träffa en inskrivningshandläggare som hjälper till att hitta en utbildningsplats som passar.

Vad är beredskapsunderlaget?

Beredskapsunderlaget är ett frågeformulär på webben.

De flesta frågorna handlar om hälsa, men det finns också frågor om fysik, skolgång, intressen och inställning till att göra grundutbildning med värnplikt.

Rekryteringsmyndigheten använder uppgifterna för att bedöma vilka som ska mönstra för att eventuellt skrivas in till grundutbildning med värnplikt.

Hur ser processen ut i år för ungdomarna som är födda 1999?

Alla svenska medborgare som fyller 18 år under 2017 ska lämna uppgifter till beredskapsunderlaget under perioden april till juni 2017. Man måste svara inom två veckor efter det att man fått brevet med inloggningsuppgifter.

1. **Beredskapsunderlaget.** När det är dags får han eller hon ett brev från Rekryteringsmyndigheten med inloggningsuppgifter till deras webbplats där beredskapsunderlaget finns. Personen loggar in (e-legitimation eller kod som finns med i brevet) och svarar på ett antal frågor om bland annat hälsa, skolgång och sina intressen. Det tar cirka 15 minuter att svara på frågorna.
2. **Besked.** I slutet av juni får alla ungdomar som lämnat uppgifter i beredskapsunderlaget besked om de ska mönstra eller inte eller om de är reserv.
3. **Kallelse till mönstring.** Utifrån uppgifterna i beredskapsunderlaget väljer Rekryteringsmyndigheten ut de ungdomar som bedöms ha bäst förutsättningar att genomföra grundutbildningen. Kallelserna sänds ut drygt två månader innan själva mönstringsdagen. De som ska mönstra först får sina kallelser i juli.
4. **Mönstring.** Under hösten 2017, med start i oktober, påbörjas mönstringen som består av olika tester, undersökningar och bedömningar som ungdomarna gör på plats hos Rekryteringsmyndigheten. Om personen uppfyller kraven och om det finns en

lämplig utbildningsplats kan han eller hon bli inskriven till grundutbildning med värnplikt.

Måste alla 18-åringar lämna uppgifter i beredskapsunderlaget?

Nej, de som inte behöver lämna uppgifter i beredskapsunderlaget är:

- svenska medborgare bosatta utomlands.
- personer med någon skada eller sjukdom som gör att han eller hon inte kan komma i fråga för inskrivning till tjänstgöring.
- personer intagna för vård (psykiatrisk tvångsvård, rättspsykiatrisk vård eller sluten ungdomsvård).

Vad händer om en person inte svarar på frågorna i beredskapsunderlaget?

Rekryteringsmyndighetens erfarenhet är att ungdomar i hög grad är villiga att lämna uppgifter till beredskapsunderlaget. Sedan beredskapsunderlaget infördes 2011 är den årliga svarsfrekvensen över 90 procent.

Om man väljer att inte lämna uppgifter till beredskapsunderlaget – trots att man är skyldig att göra det – kan Rekryteringsmyndigheten kalla personen till mönstring. En person som inte svarar kan tvingas att betala ett vite (penningbelopp).

Hur skyddas personuppgifterna?

Rekryteringsmyndigheten är personuppgiftsansvarig. Det innebär att de ska se till att uppgifterna behandlas korrekt och att ingen obehörig kan ta del av dem. Det är endast de medarbetare vid Rekryteringsmyndigheten som behöver uppgifterna för att lösa sina arbetsuppgifter som får ta del av dem. Eftersom Rekryteringsmyndigheten är en statlig myndighet kan en del av uppgifterna lämnas ut enligt offentlighetsprincipen. De flesta uppgifterna lämnas dock inte ut. De är sekretessbelagda enligt 38 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Hur går mönstringen till?

Den som mönstrar får bland annat träffa en sjuksköterska, en läkare, en psykolog samt en inskrivningshandläggare. Mönstringen består av olika tester, undersökningar och bedömningar. Syftet är att ta reda på om personen uppfyller kraven för att bli inskriven till grundutbildning med värnplikt. Rekryteringsmyndigheten vill också försäkra sig om att han eller hon har alla förutsättningar att klara utbildningen så att personen inte skadar sig - varken under utbildningen eller i de uppgifter som utbildningen leder till.

Var mönstrar ungdomarna 2017?

Det beror på var i landet personen bor. De orter som gäller under 2017 är Stockholm och Kristianstad. Från och med 2018 sker mönstringen i Stockholm och Malmö.

Vad händer om man inte kommer till mönstringen?

I nuläget är det endast en liten andel av årskullen, omkring 5 000 av 90 000 personer, som kallas till mönstring. Rekryteringsmyndighetens bedömning är att de kommer att kunna välja ut tillräckligt många personer utifrån uppgifterna i beredskapsunderlaget som är både motiverade och fyller kraven för hälsa och skolbakgrund.

Har man inte möjlighet att komma och mönstra den tid som Rekryteringsmyndigheten har erbjudit kan man boka om tiden på deras webbplats. Rekryteringsmyndigheten står för resa, mat och boende i samband med mönstringen.

Om man får en kallelse till mönstring och sedan väljer att inte komma överhuvudtaget kan det bli fråga om åtalsanmälan.

Vad händer om man inte genomför den grundutbildning med värnplikt som man blivit inskriven till?

Rekryteringsmyndighetens bedömning är att de som skrivs in till utbildningen kommer att vara både motiverade och uppfylla kraven för hälsa och skolbakgrund. Det handlar om ungefär 1 500 personer i en årskull som består av mer än 90 000 personer.

Om man vid mönstringen bedöms lämplig och blir inskriven till grundutbildning med värnplikt är man skyldig att genomföra utbildningen. Om man inte inställer sig till utbildningsstarten eller om man avbryter utbildningen utan giltigt skäl kan det bli fråga om böter eller fängelse.

Varför är det så bråttom att införa pliktsystemet igen?

Ytterst handlar det om att krigsförbanden ska vara uppfyllda och kunna användas på det sätt som riksdagen har beslutat. Det frivilliga systemet har till viss del försett krigsförbanden med personal, men inte i den utsträckning som behövs. Regeringen har därför bedömt att det krävs snabba åtgärder.

Hur frivillig kommer grundutbildningen med värnplikt att vara?

Regeringen har bestämt att Sverige ska ha ett system som kombinerar frivillighet med plikt. Rekryteringsmyndigheten väger in motivation vid bedömningen av vilka som ska kallas till mönstring och tar även hänsyn till det när de eventuellt skriver in personer till grundutbildning med värnplikt.

Om utbildningsbehovet ökar avsevärt i jämförelse med idag kan det dock bli så att Rekryteringsmyndigheten inte längre kan ta hänsyn till motivation på samma sätt som är fallet idag när endast 4 000 personer ska utbildas varje år.

Vad gäller för vapenfri tjänst?

Alla män och kvinnor som är totalförsvarspliktiga har rätt att ansöka om att få vara vapenfri på samma sätt som tidigare. Vill man vara vapenfri måste man göra en ansökan på en särskild blankett som finns på Rekryteringsmyndighetens webbplats.

Hur lång blir värnpliktsutbildningen?

9 eller 11 månader. Grundutbildningen med värnplikt kommer att likna dagens militära grundutbildning. Vidare frågor om utbildningen besvarar av Försvarsmakten.

För mer information vänligen kontakta:

Sofie Engström, presskontakt på Rekryteringsmyndigheten
070-601 88 83, sofie.engstrom@rekryteringsmyndigheten.se

För pressbilder och bokning av intervjuer vänligen kontakta:

Liza Skoglund, 072 350 92 22, liza@balodis.se